Poesivandring 2021

Illustration: Julia, Liljeborgsskolan, Trelleborg

Poesivandring 2021

Handledning- förskola, grundskola och gymnasium

© Sustainable Poetry

Handledningen är framtagen av Sustainable Poetry.
www.sustainablepoetry.se
#sustainablepoetry

Kan en dikt få dig att gunga eller börja dansa? Kan den sätta dina känslor i rörelse? Kan den ge dig tårar i ögonen, av sorg eller glädje? Att läsa eller höra en dikt ska kännas som att hoppa ner i en kall sjö på sommaren eller att dricka ett glas kallt vatten när man är törstig. (Heard, G. (2007) *Allt gott på jorden och i solen* (s. 23).

Imagine - Better days will come

- 17 mål - 17 dikter - 17 skyltfönster

Välkomna våren med en poetisk språk- och kulturaktivitet utomhus tillsammans med barn och unga. Poesivandring är ett sätt att arbeta med hållbar utveckling i förskolan och skolan utifrån ett hälsofrämjande perspektiv. 17 globala mål för hållbar utveckling, 17 dikter skapade av barn och unga i 17 skyltfönster i centrala Trelleborg lockar till en utforskande promenad med inslag av både reflektion och samtal kring årets tema ljusare tider; om coronapandemin och hur barn och unga föreställer sig världen efter krisen. Dikterna som ingår i utställningen skildrar således barns och ungas perspektiv och har något viktigt att tillföra i samskapandet av vår gemensamma framtid på hållbar väg.

Tävlingsinslaget, som går ut på att ta reda på hur många dikter som handlar om ljusare tider, stimulerar tänkandet och riktar uppmärksamheten genom hela poesivandringen. Tänk på att hålla avstånd till andra och följ myndigheternas rekommendationer.

Väck nyfikenheten för poesi

Syftet med handledningen är att bidra till att pedagoger och lärare upptäcker ett upplevelsebaserat sätt att arbeta med FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling där staden används som en plats för upplevelser och lärande. Syftet är också att väcka barns och ungas nyfikenhet för poesi och erbjuda dem möjligheten att reflektera över sin samtid och framtid samt att göra sina röster hörda för en hållbar framtid.

Handledningens upplägg består av tre delar: *inför, under och efter* poesivandringen och är ett inspirationsmaterial för pedagoger och lärare som vill inkludera poesivandringen i undervisningen. Innehållet är möjligt att anpassa/re-designa utifrån olika förutsättningar, behov och önskemål. Lyssna på dikterna i förväg: poesivandring 2021

Inför poesivandringen

Lyssna på en dikt och fånga barns och ungas tankar

När dikten
kommer till dig
var beredd.

Den kanske har ett
budskap
vill bli hörd och sedd.

Kan hända minner den
om något ömt.

En närhet till nånting
du nästan glömt.

När dikten kommer till dig
öppna dina sinnen.

För nuet
och för oskattbara
minnen.

Genom dikten gör poeten Brita af Geijerstam oss uppmärksamma på att vara öppna för poesin eftersom den kan ha något viktigt att säga oss. Vi behöver vara nyfikna i mötet med poesi, precis som i mötet med en annan människa (Boglind, A. & Nordlund, A. (2021) *Låt dikten komma till oss! Poesi och poesididaktik genom hela grundskolan*. Lärportalen Skolverket, Modul: Tidig läsundervisning).

Lyssna på en av dikterna tillsammans och samtala om innehållet i dikten, om vilka tankar som väcks och om barns och ungas egna erfarenheter av coronapandemin. Reflektera enskilt, därefter i par och följ sedan upp reflektionerna i hela gruppen/klassen. **Förskolan:** *När corona är borta* **Grundskolan:** *Om du går vilse* **Gymnasiet:** *Den nya världen har ett framtida liv för oss alla*

Skapa en digital ordvägg

Aktivera ordförrådet genom att samla ord och bygg tillsammans en digital ordvägg, exempelvis på Padlet, ett ordmoln i Menti eller på något annat sätt. Fyll på med ord *inför, under och efter* poesivandringen. Orden kan fungera som ett stöd för att illustrera och skapa dikter efter poesivandringen.

#BliMålmedveten - Hållbar utveckling

En central del i vandringen är att synliggöra de globala målen för hållbar utveckling. Visa en kort film som berättar om Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling (se förslag på filmer). Genom dikterna som knyts till coronapandemin öppnas möjligheter för att *inför, under och efter* poesivandringen samtala om olika dimensioner av hållbar utveckling - den miljömässiga, sociala och ekonomiska. **F - åk 6:** Globala målen 1 Globala målen 2 Globala målen 3 **Åk 7 - gymnasiet:** FN:s 17 globala mål *Jag är en siffra att räkna med*

Här finns ytterligare material att använda i undervisningen: https://www.globalamalen.se/skola/skolmaterial/

Vad innebär det att delta i poesivandringen?

Titta på filmen om poesivandringen 2021 innan ni ger er iväg. Lyft fram de olika delarna; att möta poesi, utforska poesi och skapa poesi. Titta också på vandringsaffischen och tävlingsaffischen i förväg. Fånga upp barns och ungas frågor och tankar. Avsluta genom att samla in deras förväntningar på en Padlet/Menti eller på annat sätt.

Poesi PÅ VANDRING

#sustainablepoetry
www.sustainablepoetry.se

START: Trelleborgs Museum

Scorett	Sibylla Meriten
Lilla Lådan Secondhand	Fonus
Art & Crafts	Söderslätts Bok & Papper
Annies Home	Krydderiet Kummin
Milda Mathilda Clothing	Eriks Lilla Värld
FOREX Bank	Rozzie
Studiohundra4141	Restaurang Casablanca
Clarion Collection Hotel Magasinet	THIRA
Hotell Dannegården	MÅL: Trelleborgs Bibliotek

17 globala mål - 17 dikter skapade av barn och unga - 17 skyltfönster

Vandra i centrala Trelleborg, läs poesi och *#Blimålmedveten.* Arrangemanget är en del av poesifestivalen som äger rum den 19 mars i samband med Trelleborgs digitala framtids- och innovationsdag. Poesivandringen är resultatet av ett samskapande mellan utbildning och näringsliv. Mer information:www.sustainablepoetry.se

Årets dikter och illustrationer skildrar barns och ungas tankar om corona och hur de tänker sig världen när krisen är över. Flera bidrag finns i e-poesiantologin "Imagine - Better days will come."

Poesi TÄVLING

FÖR EN HÅLLBAR FRAMTID

Tävla om fina priser!

Hur många dikter handlar om

Ljusare tider?

Hitta nästa poesi-tavla hos:

Start - Trelleborgs museum

1. Scorett
2. Lilla Lådan Secondhand
3. Art & Crafts
4. Annies Home
5. Milda Mathilda Clothing
6. FOREX Bank
7. Studiohundra4141
8. Clarion Collection Hotel Magasinet
9. Hotell Dannegården
10. Sibylla Meriten
11. Fonus
12. Söderslätts Bok & Papper
13. Krydderiet Kummin
14. Eriks Lilla Värld
15. Rozzie
16. Restaurang Casablanca
17. Thira

Mål - Trelleborgs bibliotek

Lämna ditt svar här: www.sustainablepoetry.se/poesivandring2021

Tävlingen pågår till och med **31 mars.** Vinnare presenteras på www.sustainablepoetry.se

Under poesivandringen

Högläsning och samtal

Högläsning och samtal är ett genomgående inslag i poesivandringen. Det handlar om att lyssna och uttrycka egna tankar samt att samtala och bygga vidare på varandras tankar och idéer. Poesi är enkelt att läsa tillsammans och uppmuntrar till eftertänksam läsning*, även om själva texten är kort och inte tar lång tid att läsa.* [...] *Dikter kan göra så att man blir ännu mera nyfiken på tillvaron och sig själv och andra. Man ställer frågor och blir förberedd på nya upplevelser och möten.* (Se Boglind, A. & Nordlund, A. (2021) *Låt dikten komma till oss! Poesi och poesididaktik genom hela grundskolan.* Lärportalen Skolverket, Modul: Tidig läsundervisning, s. 1-2).

Poesiutställningen innehåller både ord och bilder, vilket gör att vi kan kombinera högläsningen med bildpromenaden. Pedagogens/lärarens modellering under vandringen är viktig för att anpassa innehållet utifrån barns och ungas olika förutsättningar och frågor. Stanna upp och förklara när det behövs, hjälp till att få syn på olika perspektiv och ge förslag på hur de kan göra när det finns något som är otydligt eller oförståeligt. Modelleringen ”att tänka högt” blir ett bra stöd i den kollektiva tankeutvecklingen.

Använd både dikter och bilder som utgångspunkt för reflektion och samtal. Prata om vilka tankar och frågor som dikterna och bilderna väcker, vilka mönster som kan urskiljas och vilka kopplingar de gör till sig själva, till andra texter och till omvärlden. Ställ öppna frågor som kan ge flera möjliga svar; jag ser… jag känner… jag tänker…jag önskar…jag undrar…Ställ värderingsfrågor där de själva kan känna efter och ta ställning. Gör poesivandringen utforskande, men erbjud samtidigt stöd för förståelsen.

Vad innebär *ljusare tider*? Tävlingsinslaget som går ut på att räkna ut hur många dikter som handlar om ljusare tider kan göras individuellt, parvis eller i grupp. Dikterna på engelska kan göras tillgängliga för de minsta barnen genom att välja ett ord eller utdrag, översätta till svenska och använda som utgångspunkt för samtal (läraren/pedagogen lyssnar på dikterna i förväg via projektsidan). Samarbeta gärna med kollegor över ämnesgränser, med modersmålslärare, skolbibliotekarier och speciallärare/specialpedagoger.

Efter poesivandringen

Ljusare tider - Skapa egna dikter

Poesi passar så bra för barn att skriva! Det är lätt, det går fort och ändå går det att säga hur mycket som helst. För en dikt kan se ut hursomhelst, man behöver inte följa några regler alls! (Mårten Melin, poet)

Efter poesivandringen, när ni är tillbaka i förskolan eller skolan, är det dags att plocka fram ordväggen igen. Fyll på med fler ord, låt alla få komma till tals genom ett kort samtal och fånga deras upplevelser av poesivandringen. Övergå sedan till det kreativa skapandet. Kanske har ni använt promenaden mellan dikterna och till och från förskolan eller skolan som samtalstid? Då kan ni med fördel komma igång med det kreativa skapandet av egna dikter lite snabbare. Vilka tankar har de om coronapandemin och om tiden efter när krisen är över? Vilka möjligheter och utmaningar finns? Hur ser relationen ut mellan människa och natur? Hur har människan och världen förändrats? Vilken förändring vill de se i skolan, samhället, världen? Här finns möjligheter för barn och unga att belysa olika dimensioner av hållbar utveckling och skapa dikter genom olika uttryckssätt och på olika språk. Kanske väljer ni att få med orden ljusare tider i dikterna?

Barn och unga kan exemplevis:

Ta hjälp av någon av följande börjor: Jag tycker… Varför… Jag önskar… Jag borde… Jag ser… Fler tips finns i boken *Guide till att läsa och skriva poesi - Arbeta med poesi i undervisningen* av Jenny Edvardsson.

Skapa en dikt i en *Heartmap* och fylla hjärtat med sådant som de känner tacksamhet för på ena sidan och sådant som de önskar och drömmer om på andra sidan. Jag är tacksam för… Mina drömmar och önskningar…Det här vill jag förändra… Se fler exempel i boken *Heartmaps - Elevens väg till autentiskt och kreativt skrivande* av Georgia Heard.

Skapa haiku som består av tre rader eller en tanka som består av två rader till. Kanske en betraktelse av coronapandemin utifrån det vardagliga, det”lilla i det stora”, årstiden eller naturen. Läs mer om haiku och hitta fler exempel i boken *Skriv om och om igen* av Katarina Kuick och Ylva Karlsson.

Skapa en gemensam dikt och låt barnen göra egna illustrationer. Sätt ihop dikten och bilderna till en helhet. Hämta inspiration från hur 5 och 6 åringar illustrerade och skapade den gemensamma dikten *När corona är borta*.

Fler tips och idéer finns att hämta på projektets webbsida: Sustainable Poetry

POP UP POETRY

Den 19 mars och 21 mars är det möjligt att delta i POP UP POETRY som går ut på att dela dikter i sociala medier i samband med den digitala poesifestivalen och Världspoesidagen 2021. Använd projektets Facebookgrupp Sustainable Poetry för att dela dikter, dela i egna sociala medier eller på förskolans eller skolans webbsida. Använd följande hashtag #sustainablepoetry

Koppling till förskolans, grundskolans och gymnasiets läroplaner; https://sustainablepoetry.se/inspiration-och-material/

Kopplingen till Agenda 2030 och i synnerhet mål 4 och delmål 4.7 handlar om att bidra till att senast 2030 säkerställa att alla barn och unga får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning och lärande för hållbar utveckling; https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-4-god-utbildning-alla/

Koppling till barnkonventionen: https://sustainablepoetry.se/larande-for-hallbar-utveckling/

Krångla inte till det!

Elever blir medskapande läsare av poesi om de får kommunicera kring poesi som poesi genom gemensam läsning och samtal följt av kreativa uppgifter och eget skrivande
(Boglind & Nordlund, 2021, s. 14).

Den här handledningen vill uppmuntra till det som är viktigt i mötet med poesi (se vidare Boglind och Nordlund, 2021). Det handlar om att inte *krångla till det* utan istället om att fokusera på gemensamt lärande och att bygga en gemenskap genom att läsa poesi högt med inlevelse, reflektera kring vad poesin har att säga oss och sedan samtala om de stämningar, tankar och känslor, som poesin väcker.

Det kreativa skapandet som följer blir sedan ett sätt att leka med språket, utveckla medvetenhet kring hur språk fungerar och att få göra sin röst hörd genom olika estetiska uttrycksformer. *Det poetiska språket är ett språk som kan vara lekfullt och få oss att se på världen på nya sätt*. (Pramling, N. (2018) Poesi och språklek. Lärportalen, Skolverket. Modul: Utforska textvärldar. s. 1)

www.sustainablepoetry.se
#sustainablepoetry